

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Grigorjeva Jevgenia
 Viru McDonalds
 jevgenia.grigorjeva@ee.mcd.com

Teie 18.01.2024 nr

Meie 20.02.2024 nr 2.1.-5/24/176-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon sai Teie pöördumise, milles kirjutate:

Oleme Viru McDonald's restorani turvalisuse küsimusega viimastel aastatel tegelenud pidevalt. Samas küsimuses oleme palunud kaasabi nii politseiametilt kui ka linnaosavalitsuselt. Käesoleva kirjaga pöördume uuesti, et teavitada, et probleemne olukord, hoolimata meiepoolsetest jõupingutustest, ei ole eriliselt muutunud. Meie restoranis on mehitatud valve ning turvahäireteenus. Kuid sellest hoolimata jõuab meieni külastajatelt palju negatiivset tagasisidet. Kui restoranis sees saame me seda olukorda kuigivõrd omalt poolt siiski mõjutada, siis kahjuks restoranist väljaspool mitte. Külastajad pöörduvad meie poole ning on teada andnud, et meie restorani ümbruses tänaval ei ole turvaline. Samasugust tagasisidet saame ka oma töötajatelt. On reaalne hirm nii külastajate, töötajate ja turvameeskonna turvalisuse pärast. Eriti raskendatud on olukord tänava koristamisel. Prügikastide hooldamisel, mis asuvad sissepääsu juures. Nende täitumisel tuleks prügikotte vahetada pidevalt. Taotleme selle pöördumisega läbi vaadata võimalus lubada turvalisuse eesmärgil paigaldada kaasaegsed ja silmatorkamatud kaamerad (2 tükki) ukseala kohale, mis oleksid vaatega mitte tänava poole vaid sissepääsu poole. Need aitaks muuta meie töötajate jaoks väljas koristamist veel turvalisemaks.

Selgitame, et Eesti institutsioonid, sh Andmekaitse Inspeksioon, ei väljasta selliseid lubasid. Küll aga saame selgitada kaamerate kasutamise reegleid.

Esmalt, et igasugune isikuandmetega tehtav toiming, sealhulgas ka isiku kaameratega jälgimine ja pildi salvestamine, on isikuandmete töötlemine. Isikuandmeteks loetakse igasugust teavet tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta (isikuandmete kaitse üldmääruse¹ (IKÜM) artikkel 4 punkt 1). Andmetöötlejal on seejuures kohustus järgida IKÜM artiklis 5 sätestatud põhimõtteid, sh lõiget 1 punkti a, mille kohaselt peab andmetöötlus olema seaduslik, õiglane ja isikule läbipaistev.

Toome välja, et reeglina tohib isikuandmeid kaamerate kasutamisega töödelda seadusest tulenevatel alustel (näiteks õigustatud huvi alusel või kui kaamerate kasutamise kohustus tuleb eriseadusest, vt IKÜM artikkel 6 punktid c ja f).

Õigustatud huvi alus võimaldab konkreetsete tingimuste täitmisel kasutada kaameraid nii turvakaalutlustel kui ka sisekorraeeskirjade jälgimiseks/kontrollimiseks (kindlasti peavad olema täidetud seadusest tulenevad tingimused, vastasel juhul on isikuandmete töötlemine õigusvastane). Õigustatud huvi isikuandmete töötlemise alusena saab kasutada üksnes siis, kui andmetöötleja on teostanud viidatud isikute (töötajad ning teised vaatevälja jäävad isikud) kaalumise ning jõudnud järelduseni, et kaamerate kasutamine ei riiva ülemääraselt puudutatud

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=ET>

isikute huvisid. Ehk huvide kaalumiseks peaks selgelt tulenema, milleks on üldse vajalik jälgimist. Inspeksiooni õigustatud huvi juhend on olemas [võrgulehel](#).

Lisaks on andmetöötlus õiglane vaid juhul, kui arvestatakse andmesubjektide (töötajate ning muude isikute) andmete töötlemisel viimaste õiguspärase ootustega privaatsuse kaitse osas. Üldreegel on, et jälgimisseadmetiku kasutamine ei tohi ülemääraselt kahjustada selle vaatevälja jäävate isikute õigustatud huve.

Veel selgitame, et isikuandmeid peab koguma ja töötleva ainult selgelt kindlaksmääratud ja õiguspärasel eesmärgil. See tähendab, et kaamerate kasutamiseks peab olema paika pandud konkreetne põhjus (kas turvakaalutlused, sisekorraeeskirjade jälgimine/kontrollimine või muuks). Kaameraid saab ja peab kasutama vastavalt vajadusele – need peaksid olema suunatud konkreetselt määratletud probleemi lahendamisele. Isikuandmeid tohib koguda ja töödelda ainult selgelt kindlaksmääratud ja õiguspärasel eesmärgil ning neid ei tohi hiljem töödelda viisil, mis on püstitatud eesmärkidega vastuolus. Seega, kui kaamera on paigaldatud vara kaitseks, siis ei saa kaamerasalvestust kasutada teistel eesmärkidel, näiteks töötajate töö jälgimiseks.

Toome lisaks välja, et **kaamerate kasutamise üks tähtsamatest nõuetest on isikute selge teavitamine nii õiguslikust alusest kui ka täpsematest eesmärkidest, sh võimaldamine tutvuda kõigi asjakohaste dokumentidega**. See tähendab, et koostatud peavad olema andmekaitsetingimused. Andmekaitsetingimused on seotud läbipaistvuse põhimõttega, mis eeldab seda, et isikuandmete töötlemisega seotud teave ja sõnumid on lihtsalt kättesaadavad (näiteks asutuse veebilehel), arusaadavad ning selgelt ja lihtsalt sõnastatud. Siit tuleneb kohustus inimesi jälgimisest teavitada. Täpsemalt reguleerivad seda IKÜM artiklid 12 – 14². Rõhutame, et isikud peavad saama aru eelnimetatud punktide sisust.

Videovalve puhul tuleks kõige olulisem teave esitada teavitussildil: töötlemise eesmärk, õiguslik alus, vastutava töötaja nimi ja kontaktandmed ning info, kus saab tutvuda andmekaitsetingimustega³. Andmekaitse Inspeksioon on loonud kaamera kasutamisest teavitamise [sildi genereerija](#), mis aitab luua nõuetekohase sildi. Kaamerate teavitussildid peavad sisaldama 4 kohustuslikku andmevälja. Üks neist peab olema viide pikemalt loetavatele tingimustele, mis võivad olla osa üldistest andmekaitsetingimustest. Teavitussildid peavad olema nähtaval kohal.

Sealjuures peab andmetöötleja tagama, et ta suudab tuvastada, kes on salvestisi vaadanud (logid, vaatamise kohta peetav dokument/raamat), et tuvastada, et ei oleks toimunud alusetuid vaatamisi. Kui kasutatakse turvafirmat, siis peab olema välja toodud täpselt, kes on volitatud töötleja ning muud asjaolud.

Valvekaamerate kasutamist on inspeksioon selgitanud ka [kaamerate kasutamise juhendi](#) 6. peatükis⁴. Veel saab lugeda videovalve kohta <https://www.aki.ee/et/teavitus-juhised/videovalve-korraldajale>.

Kokkuvõtteks: peab ettevõttel olema dokumenteeritud a) õigustatud huvi hindamine, b) kaamerate kasutamise tingimusi ja kindlaid eesmärke tutvustavad andmekaitsetingimused, ning c) paigaldatud korrektsed teavitussildid.

Lähtuvalt eelpool kirjeldatust, kui on kahtlus kaamera kasutamise õiguspärasuses, on isikul (töötajal või kliendil) võimalik kõigepealt võtta ühendust andmetöötlejaga. Tema saab ja peab selgitama, kas ja millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil on kaamera paigaldatud. Vastama peab kaameraomanik kuu aja jooksul.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>

³ https://www.aki.ee/sites/default/files/dokumendid/kaamerate_juhend_10.11.2021.pdf, lk 31-32

⁴ https://www.aki.ee/sites/default/files/dokumendid/kaamerate_juhend_10.11.2021.pdf

Kui andmetöötaja pöördujale ühe kuu jooksul ei vasta või ei olda vastusega rahul, on isikul võimalik uuesti inspeksiooni pöörduda, lisades allkirjastatud [sekkumistaotlusele](#) senise kirjavahetuse andmetöötajaga ning muud asjassepuutuvad tõendid (pildid kaamerateest vms).

Igal juhul on Teil võimalik pöörduda ettevõtte andmekaitse eest vastutava isiku poole, kelle kontaktid on vastavalt kodulehele: info@ee.mcd.com.

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Liina Kroonberg
jurist-konsultant
peadirektori volitusel